

ELBİSTAN REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

2017-2018 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI

ARAŞTIRMA PROJESİ

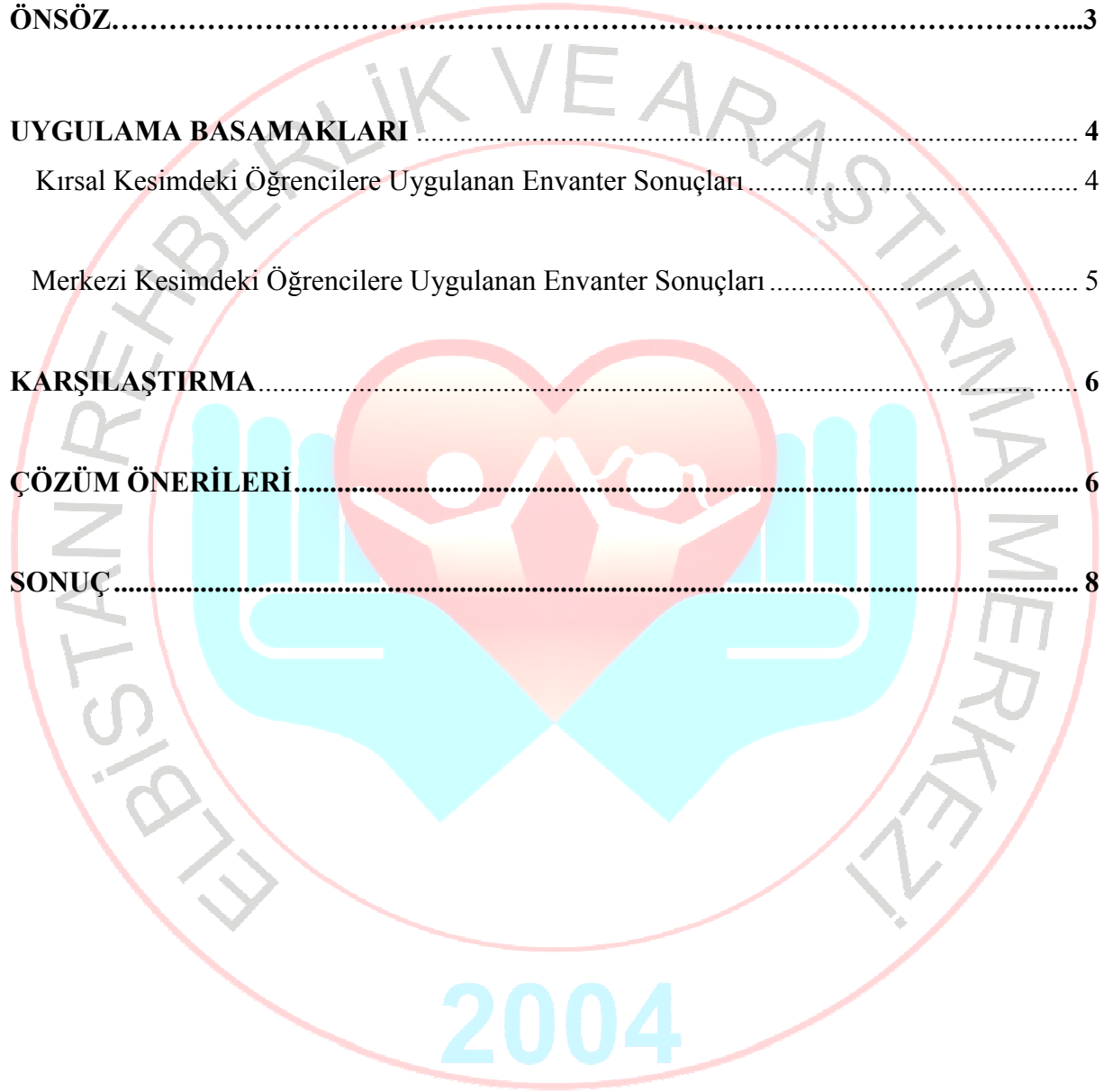
**KIRSAL VE MERKEZİ KESİMDEKİ ÖĞRENCİLERİN YAŞADIĞI
SORUNLARIN KARŞILAŞTIRILMASI**

KIRSAL VE MERKEZİ KESİMDEKİ ÖĞRENCİLERİN YAŞADIĞI SORUNLARIN KARŞILAŞTIRILMASI

İçindekiler

ÖNSÖZ.....	3
UYGULAMA BASAMAKLARI	4
Kırsal Kesimdeki Öğrencilere Uygulanan Envanter Sonuçları	4
Merkezi Kesimdeki Öğrencilere Uygulanan Envanter Sonuçları	5
KARŞILAŞTIRMA	6
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	6
SONUÇ	8

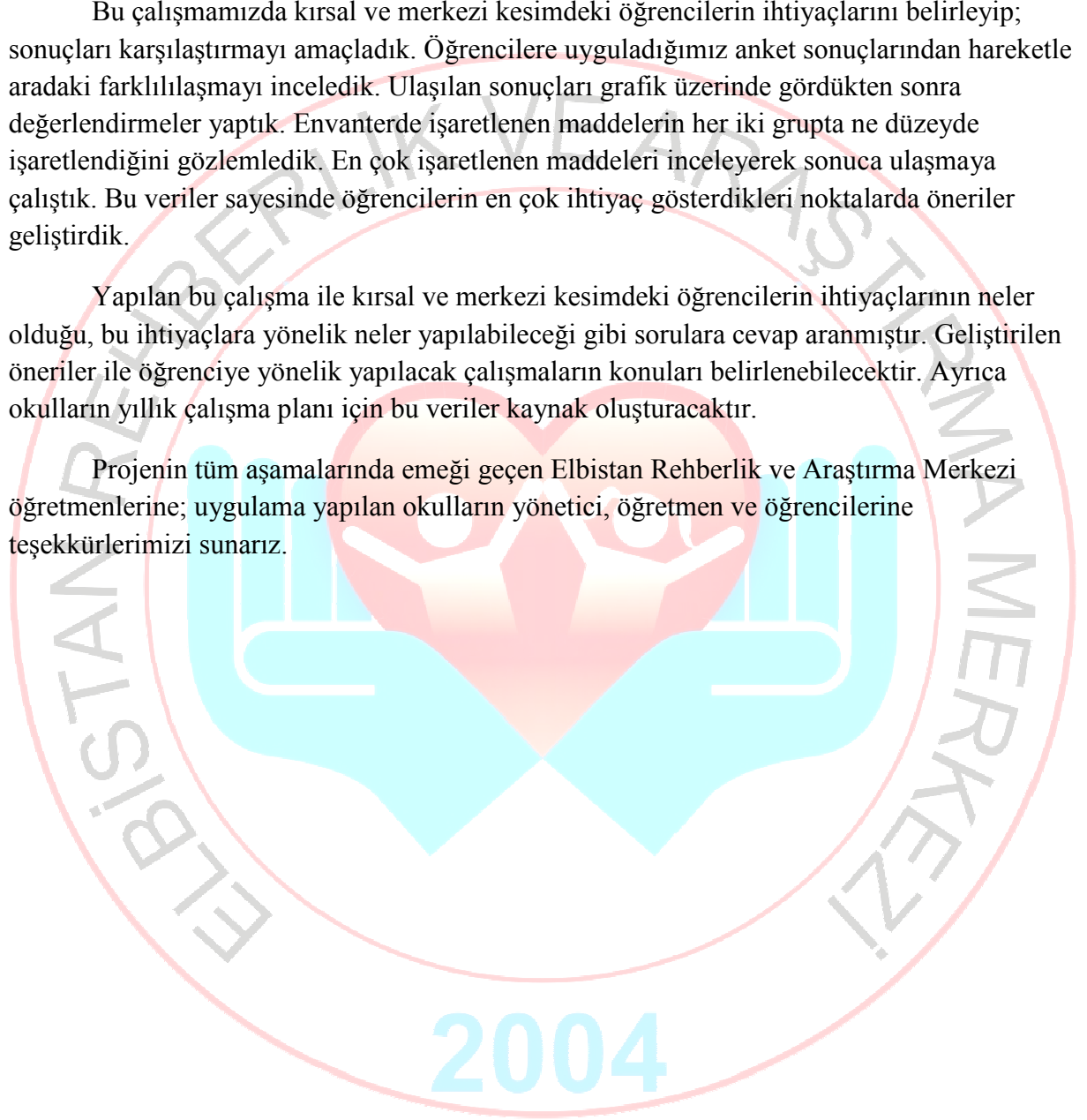
ÖNSÖZ

Öğrenciler, öğretmenler ve velilerin ihtiyaçları değerlendirilecek olursa her okul için bu ihtiyaçların değiştiği görülür. Bu farklılaşmanın en önemli nedenlerinden biri okulun bulunduğu çevredir. Çevrenin fiziki imkanları, sosyoekonomik durumu gibi etkenler özellikle öğrenci ihtiyaçları için kaynak noktası oluşturmaktadır.

Bu çalışmamızda kırsal ve merkezi kesimdeki öğrencilerin ihtiyaçlarını belirleyip; sonuçları karşılaştırmayı amaçladık. Öğrencilere uyguladığımız anket sonuçlarından hareketle aradaki farklılaşmayı inceledik. Ulaşılan sonuçları grafik üzerinde gördükten sonra değerlendirmeler yaptık. Envanterde işaretlenen maddelerin her iki grupta ne düzeyde işaretlendiğini gözlemledik. En çok işaretlenen maddeleri inceleyerek sonuca ulaşmaya çalıştık. Bu veriler sayesinde öğrencilerin en çok ihtiyaç gösterdikleri noktalarda öneriler geliştirdik.

Yapılan bu çalışma ile kırsal ve merkezi kesimdeki öğrencilerin ihtiyaçlarının neler olduğu, bu ihtiyaçlara yönelik neler yapılabileceği gibi sorulara cevap aranmıştır. Geliştirilen öneriler ile öğrenciye yönelik yapılacak çalışmaların konuları belirlenebilecektir. Ayrıca okulların yıllık çalışma planı için bu veriler kaynak oluşturacaktır.

Projenin tüm aşamalarında emeği geçen Elbistan Rehberlik ve Araştırma Merkezi öğretmenlerine; uygulama yapılan okulların yönetici, öğretmen ve öğrencilerine teşekkürlerimizi sunarız.

KIRSAL VE MERKEZİ KESİMDEKİ ÖĞRENCİLERİN YAŞADIĞI SORUNLARIN KARŞILAŞTIRILMASI

• Uygulama Basamakları

Öğrencilerin yaşadığı problemleri tespit etmek amacıyla Elbistan ilçesine bağlı kırsal kesimdeki ve merkezi mahallerdeki okullara gidilip; **4567 öğrenciye** “Problem Tarama Envanteri” uygulanmıştır. Toplam 48 sorudan oluşan envanter öğrencilerin akademik, kişisel, ailevi ve sosyal alanda yaşamış oldukları sorunları tespit etmeye yöneliktir. Problem tarama envanterleri Elbistan Rehberlik ve Araştırma Merkezinde görev yapan rehberlik öğretmenleri gözetiminde uygulanmıştır. Bu sayede uygulama esnasında karşılaşılabilecek problemler minimal düzeye indirilmiştir. Öğrencilere uygulanan envanterler merkezimizde optik okuyucu yardımıyla dijital ortamda okunarak sonuçları paydaş okullarla paylaşılmıştır.

• Kırsal Kesimdeki Öğrencilere Uygulanan Envanter Sonuçları:

Problem tarama envanterleri kırsal kesimde yaşayan toplam **1567 öğrenciye** uygulanmıştır. Bu envanterler öğrencilerin akademik, kişisel, ailevi ve sosyal alanda yaşamış oldukları sorunları tespit etmeye yönelik olduğu için, daha önce tespit edilmeyen sorunlar tespit edilip öğrencinin devam ettiği okullarla paylaşılmıştır. Genel sonuçlara bakılacak olursa en çok göze çarpan problemler şu şekilde grafığe dökülebilir:

Yukarıdaki grafikten de anlaşılacağı gibi kırsal kesimdeki öğrencilerin çoğu ilk sırada “sınavlarda çok heyecanlanıyorum” maddesini işaretlemiştir. Bu maddeyi 1567 öğrenciden

toplam **879 öğrenci** işaretlemiştir. Bu sayı da toplam öğrencilerin **%56,09** 'unu oluşturmaktadır. Bu maddeyi ikinci sırada **683 öğrenciyle** "laboratuvarlar yetersiz, uygulama yapamıyoruz" maddesi takip etmektedir. Üçüncü olarak da **635 öğrenci** "özel yeteneklerimi merak ediyorum" maddesini işaretlenmiştir. Toplam 48 maddeden oluşan envanterin en çok işaretlenen 12 maddesi yukarıda belirtilmiştir. Buna göre bu 12 maddenin en az işaretleneni de **301 öğrenciyle** "kendi halime bıraksalar daha iyi ders çalışacağıma inanıyorum" maddesi olmuştur. Ve bu madde de 1567 öğrencinin **%19.21**' ini oluşturmaktadır.

Özet olarak kırsal kesimde yaşayan öğrencilerin yaşadığı problemler yukarıdaki gibidir. İşaretlenen bu maddeler öğrencilerin sınavlarda çok fazla heyecanlandığını, uygulamaya dönük derslerinin az olduğunu veya çok fazla uygulama yaptırılmadığını, ailelerince başkalarıyla kıyaslandığını, özel yeteneklerini merak ettiklerini, ders çalışacak özel odalarının olmadığını ve ailelerinin kendilerinden gücünün üzerinde başarı beklediklerini göstermektedir.

- **Merkezi Kesimdeki Öğrencilere Uygulanan Envanter Sonuçları :**

Problem tarama envanterleri merkezi kesimde yaşayan toplam **3000 öğrenciye** uygulanmıştır. Bu envanterler öğrencilerin akademik, kişisel, ailevi ve sosyal alanda yaşamış oldukları sorunları tespit etmeye yönelik olduğu için, daha önce tespit edilmeyen sorunlar tespit edilip öğrencinin devam ettiği okullarla paylaşılmıştır. Genel sonuçlara bakılacak olursa en çok göze çarpan problemler şu şekilde grafiğe dökülebilir:

Yukarıdaki grafikten de anlaşılacağı gibi merkezi kesimdeki öğrencilerin çoğu ilk sırada ‘‘sınavlarda çok heyecanlanıyorum’’ maddesini işaretlemiştir. Bu maddeyi 3000 öğrenciden toplam **1513 öğrenci** işaretlemiştir. Bu da toplam öğrencilerin **%50,45 ‘ ini** oluşturmaktadır. Bu maddeyi ikinci sırada **1343 öğrenciyle** ‘‘laboratuvarlar yetersiz, uygulama yapamıyoruz’’ maddesi takip etmektedir. Üçüncü olarak da **1326 öğrenci** ‘‘sık sık hayal kuruyorum’’ maddesi işaretlenmiştir. Toplam 48 maddeden oluşan envanterin en çok işaretlenen 12 maddesi yukarıda belirtilmiştir. Buna göre bu 12 maddenin en az işaretleneni de **802 öğrenciyle** ‘‘okul kuralları çok sıkıcı’’ maddesi olmuştur. Ve bu sayı da 3000 öğrencinin **%26.74’ ünü** oluşturmaktadır.

- **Karşılaştırma**

Hem kırsal kesimde hem merkezi kesimde uygulanan envanter sonucuna göre ilk iki sırada karşılaşılan problemler aynıdır. Buna göre öğrencilerin sınavlarda heyecanlanması ve uygulamaların yetersiz olması en çok işaretlenen maddeler olmuştur. Kırsal kesimdeki öğrencilerin 3. Sırada karşılaştıkları problem özel yeteneklerimi merak ediyorum maddesi olurken; merkezi kesimde yaşayan öğrencilerde ise sık sık hayal kuruyorum maddesi olmuştur. Bunun yanında ‘‘nedenini bilmediğim sıkıntı içindeyim’’ maddesinin de 835 öğrenci tarafından işaretlenmesi özellikle merkezi kesimdeki öğrencilerde ergenlik, teknoloji bağımlılığı ve bunun yanında sosyal bir takım sıkıntılarının fazlaca olduğunu göstermektedir. Ayrıca merkezde lise öğrencilerinin sayılarının fazla olması çıkan sonuçların farklılaşmasında önemli bir etkidir. Bununla beraber ufak farklılıklar olsa da her iki kesimdeki öğrencilerin problemleri birbiriyle önemli oranda örtüşmektedir. Çıkan bu sonuçlar bize genel anlamda ilçe genelindeki problemlerin neler olduğu hakkında bilgi vermektedir. Yine her iki kesimdeki öğrencilerin dile getirdiği problemlerden biri de ailelerinin kendilerinden potansiyellerinin üzerinde beklentilerinin olmasıdır. Bu maddenin öğrenciler tarafından fazlaca işaretlenmesi ailelerin bu konuda daha çok bilinçlendirilmesi gerektiği sonucunu doğurmuştur.

- **Çözüm Önerileri**

1. Uygulanan problem tarama envanterleri sonucunda en çok göze çarpan problemin, öğrencilerin sınavlarda çok fazla heyecanlanması olduğu görülmüştür. Buradan hareketle özellikle veli ve öğretmenlerin çözüm odaklı olmaları gerekmektedir. Rehberlik öğretmenlerimizin (rehberlik öğretmeni olmayan okullarda sınıf rehber öğretmenleri ve okul idarecileri) öğrenci ve velilere mutlaka sınav kaygısını önleme eğitimi vermeleri bu durum için çok önemlidir. Öğrencileri akademik olarak sınava hazırlarken aynı zamanda onların sınav anında yapması gerekenler de öğrencilere öğretilmelidir. Örneğin nefes egzersizleri, deneme sınavlarının yapılması, sınav öncesi öğrencilerle sosyal aktiviteler yapılması, ev ziyaretleri sınav kaygısını önleme adına yapılması gerekenlerdir.

2. Uygulanan envanter sonucunda öğrencilerimizin özel yeteneklerini merak ettiği de anlaşılmıştır. Buna yönelik alınacak önlemlerin başında, öğretmen ve velilerimizin öğrencilerimizi çok iyi tanıması gerektiği gelmektedir. Öğretmen ve velilerimiz öğrencilerin; ilgilerini, yeteneklerini, isteklerini, hedeflerini ve hoşnut olup olmadığı durumları çok iyi bilmesi ve gerektiğinde öğrenciye bu konuda yardımcı olması çok doğru bir yöntem olacaktır. Özellikle rehberlik öğretmenlerimiz okullarda öğrencilerin yetenek ve ilgilerini tespit etmek için ilgi ve yetenek envanterleri uygulayabilirler.
3. Öğrencilerimizin uygulanan sorun tarama envanterinde belirttiklerine göre ailelerinin kendilerinden gücünün üzerinde başarı bekladıkları anlaşılmaktadır. Velilerin öğrencileri iyi tanıması, derslerini düzenli olarak takip etmesi ve onlarla derslerinde yaşanan problemlerle ilgili açıkça ve yapıcı şekilde konuşması gerekmektedir. Daha sonra öğrencileri, eksiklerini tamamlamak adına yapması gerekenler için teşvik etmelidirler. Bu konuda özellikle velilerin uzmanlardan yardım alması öğrencinin başarısı için çok önemli olacaktır.
4. Uygulanan envanterlerden çıkan sonuçlara göre öğrenciler, ailelerinin kıyaslama yapmasından yakınmaktadır. Ailelerin öğrencileri kardeşleri ve başkalarıyla kıyaslaması oldukça tehlikelidir. Ailenin çocukları teşvik etmek ve başarı sağlamak adına yaptığı bu davranışların çocuklarda daha çok olumsuz etki bıraktığı fark ettirilmelidir. Velilere yönelik anne baba tutumları, iletişim becerileri gibi konularda seminer yapılabilir. Çocukların özgüven kaybı yaşamaması için gerekli önlemler alınmalıdır.
5. Tüm bu maddelerin yanında çok çalıştığım halde başarısız oluyorum diyen öğrenciler de dikkat çekmektedir. Öğrencilerin akademik başarıları göz önüne alınarak iyi ve kötü olduğu alanları belirlemesi için rehberlik edilebilir. Zamanı etkin kullanma, verimli ders çalışma teknikleri, hangi derse nasıl çalışılmalı gibi konularda seminer yapılarak farkındalık artırılabilir.
6. Sık sık hayal kurma, göze çarpan bir diğer maddedir. Ergenlik çağına giren öğrencilerde doğal olarak hayal kurmalar görülebilir. Bu durumun normal olduğu öğrencilere anlatılarak, kontrollü bir şekilde hayal kurmasının daha sağlıklı olduğu söylenebilir. Yani özellikle ders esnasında hayal kurmanın faydadan çok zarar sağlayacağı bilincini kazandırmak gerekir. Hayal kurma ders dışında ödül olarak kullanılabilir.
7. Anlayamadığı konularda öğretmene soru sormaya çekinen öğrenciler için de özellikle özgüven eğitimleri yapılabilir. Dinleme becerileri, ders esnasında dikkati yoğunlaştırma etkinlikleri gibi çalışmalar yapılabilir. Bunun yanında öğretmenler de öğrencileri derse katıcı teşviklerde bulunabilir.
8. Yapılan bu çalışmalar öğrencilerin sorunlarını tespit etmeye yöneliktir. Okullarda görev yapan öğretmenlerimiz de öğrencilerimizin sorunlarını tespit edip bu tespit ettikleri sorunları minimize etmeye çalışmalıdırlar. Bu sorunları; problem tarama envanteri, yaşam penceresi envanteri ve risk belirleme anketlerini kullanarak belirlemek daha sağlıklı sonuçlar verecektir.

• SONUÇ

1. Sınav kaygısı, verimli ders çalışma, motivasyon, sorunlarla başa çıkma ve özgüven gibi konularda, öğrencilerimize yönelik; rehberlik öğretmenlerimiz ve paydaşlarımızla birlikte seminer, bireysel görüşmeler, toplantılar gibi çalışmalar yapılacaktır.
2. Sınav kaygısı konusunda öğrenciler için grupta psikolojik danışma oturumları planlanacaktır.
3. Verimli ders çalışma yöntemleri konusunda okullarda grup rehberliği etkinlikleri düzenlenecektir.
4. Mesleki rehberlik alanında öğrencilerde farkındalık oluşturmak amacıyla çeşitli meslek grupları ve üst öğrenim kurumlarından katılımcılarla kariyer günleri yapılacaktır.
5. Öğrenci-veli iletişimi, öğrencinin akademik başarısı, sağlıklı ebeveyn tutumları, öfke kontrolü gibi konularda velilere yönelik rehberlik öğretmenlerimiz ve paydaşlarımızla birlikte seminer, bireysel görüşmeler, toplantılar gibi çalışmalar yapılacaktır.
6. Öğretmen- öğrenci iletişimi, okul aile işbirliği, oryantasyon eğitimleri, bireysel farklılıkları dikkate alma gibi konularda öğretmenlere yönelik; rehberlik öğretmenlerimiz ve paydaşlarımızla birlikte seminer, bireysel görüşmeler, toplantılar gibi çalışmalar yapılacaktır.

